

Almanya'nın Mülteci Krizindeki Rasyonel Tavrı

Cem Bürüç*

Almanya'nın mülteci krizine en başından beri realist bir bakış açısı ile bakması ve AB'nin karar alma organlarında da bu yönde davranması eleştiri konusu olmuştur. Almanya'nın mülteci krizine realist bir tavırla yaklaşmasının başlıca unsuru maliyettir. 1951'de imzalanan ve 1954'de yürürlüğe giren Cenevre sözleşmesi mültecilerin geri gönderilmesini engelleyerek statülerini kalıcı hale getirmiştir. (Tayyar:2010:163)

Gerek küresel piyasada gerekse Avrupa'da ekonominin istenilen seviyede olmaması Avrupa'nın değerlerini ikinci sıraya almasına neden olmuş ve rasyonel davranmaya zorlamıştır. Avrupa mülteci krizinde rasyonel olmak zorunda kalmıştır, çünkü realizme göre, eğer devlet hayatı çıkarlarını gözetmede başarısız olursa içinde bulunduğu uluslararası toplum tarafından acımasızca cezalandırılır. Realistlere göre, rasyonel bir aktör olan devlet dış politikada maliyet unsurunu göz ardı etmemelidir. (Bayraklı, Keskin: 2015:10)

Almanya'nın bu konudaki tavrı rasyonel görünmekte fakat kendi değerleri ile çelişmesi ileri de sorun yaşatacağı için bu konuyu yumuşatmaya gayret sarf etmektedir. Bu konuda Avrupa Birliği'nin lokomotifliği Almanya'nın, maliyeti diğer AB devletleriyle paylaşmaya çalışması kendi içinde yaşadığı çelişkiler ve iç politikadaki konjonktürel sorunlar gün geçtikçe büyümeye başlamıştır. Schengen alanındaki

sorunda bu sorunların üzerine eklenmiş durumdadır. Almanya'nın İtalya'nın üzerine mültecileri yıkarak konuyu kapatmak istemesi İtalya'nın mültecilere Schengen vizesi vererek serbest dolasım hakkı vermesiyle delinmiş, ardından Macaristan'ın da kapıları açmasıyla sorun iyice büyümüştür. Danimarka'nın İsveç ve Almanya sınırların da sınır kontrolleri yapması da bu alandaki açığın daha da büyümesine neden olmuştur.

Angela Merkel'in partisi Hristiyan Demokratlara göre mülteciler Almanya'ya alınmamalı ve kapılar kapatılmalıdır. Yeşillere göre ise, Suriyeli mültecilere kapı açılmalı ve destek verilmelidir. Angela Merkel'in göstermiş olduğu tavır ise bu sorunun bir Avrupa Birliği sorunu olduğu ve bu yükün diğer Avrupa devletleriyle birlikte organize olarak göçmen sayısını düşürmeye yönelik çalışmalar olmalıdır. Ayrıca insanları göçe zorlayan sebeplerle mücadele edilmelidir. Ancak Merkel'in bu konuda iç politikayı da düşünerek hareket alanı kısıtlanmış parti içinde yoğun eleştirilere maruz kalarak "Anaç" olarak nitelendirilmiştir. Merkel bu baskılara dayanamayarak kendi partisi içindeki muhaliflerle uzlaşarak taktik değiştirmiş ve mülteci sayısına sınırlama getirileceği cümlesi yerine "hissedilir" derecede azaltılacağı cümlesi üzerinde uzlaşmıştır.

Merkel'in bir beyanatında; "Çok kültürlülük paralel toplumlara yol açan ve bu

*Beykent Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi

yüzden kendi kendini kandırmak anlamına gelen bir yalandır.” (Dalaman:2015) demesi de ayrıca Merkel üzerinde soru işaretleri yaratmış durumdadır. Avrupa Birliğindeki aşırı sağın dirilişi de ayrıca önünde duran bir sorundur. Adil bir yük paylaşımını sağlayamayan AB, bu konuyla mücadelenin Türkiye ile uzlaşarak daha rahat çözüleceğini düşünmeye başlamış ve maddi olanaklarını Türkiye'nin üstündeki yükü hafifletecek bir yol haritasına döndürmeye başlamış bulunmaktadır. Buna ek olarak Yunan donanmasını da güçlendirerek kaçak geçişlerin önünü kesmeye çalışmaktadır. Bu uğraşları ise henüz olumlu bir sonuç doğurmuş değildir.

İktidar ortaklarının durumu ve alternatif görüşler ise yine iç açıcı durumda değildir. Öyle ki; SPD Genel Başkanı Sigmar Gabriel'in kendi partisi içinde desteği yüzde 95 den yüzde 74.3 e gerilemiş ve tarihin de en kötü oyu alarak partisine genel başkan seçilmiştir. Orta sınıfın mülteciler yüzünden sosyal haklarının gerileyeceğini düşünmesi ve bu tabaka için yapılan politikaların yetersiz olduğu düşüncesi önümüzdeki süreç de SPD'nin bu konularda daha fazla söz sahibi olacağını göstermektedir.

Bu görüş öncelikle “Almanya’da işçi

açığını mülteciler çözer mi?” konusu üzerinde gelişmektedir. Almanya da şu anda birçok sektörde iş gücü açığı artmakta özellikle otomotiv, metal ve imalatların yanı sıra sağlık sektöründe en az 610 bin iş yeri kalifiye eleman sıkıntısı çekmektedir. Almanya’da ki alternatif görüş ise kalifiye elemanların seçiminin yapılması ve işimize yarayanın Almanya’ya alınması konusunda birleşmektedir. Bu konuda yapılan yatırımların Almanya’nın geleceğine yapılan bir yatırım olarak düşünülmesi gerektiğinin altı çizilmekte ve Almanya’ya mülteci akımının kısa vadede getireceği maddi yük 21,1 milyar Euro gelecek yıl ise 22,6 milyar Euro olarak düşünülmektedir. (Dalaman:2016)

Anlaşıldığına göre bu zor süreçte Almanya’yı çok boyutlu bir mücadele beklemektedir. Bazı görüşlere göre sene sonuna kadar bir milyon sığınmacı başvurusu beklenmektedir. Sığınmacıların aşırı sağ gruplar tarafından saldırıya maruz kalmalarını engellemek ve çoğu Müslüman olan bu sığınmacıların entegrasyon sürecini nasıl halledeceği konusu halen ucu açık bir sorun halinde Almanya’yı beklemektedir. Türkiye’yi bir sınır ülke olarak gören Almanya’nın uzlaşmacı bir yol izlemekten başka bir çıkış yolu yoktur.

Kaynakça

Bayraklı, E. Keskin, K. (2015), Türkiye, Almanya, AB Üçgenin de Mülteci Krizi, Sayı:143, http://file.setav.org/Files/Pdf/20151221191329_turkiye-almanya-ve-ab-ucgeninde-multeci-krizi-pdf.pdf [Erişim Tarihi:7 Mart 2016].

Dalaman, C. (14 Aralık 2015), 'Merkel: 'Mülteci Sayısını Azaltacağız' , Amerika'nın Sesi, <http://www.amerikanin-sesi.com/content/merkel-multeci-sayisini-azaltacagiz/3102407.html> (Erişim Tarihi: 6 Mart 2016).

Dalaman, C. (4 Ocak 2016), 'Berlin'de Yılın İlk Siyasi Krizi Mülteci Tartışması', Amerikanın Sesi,<http://m.amerikanin-sesi.com/a/berlinde-yilin-ilk-siyasi-krizi-multeci-tartismasi/3130385.html> , [Erişim Tarihi: 6 Mart 2016].

Tayyar, A. (2010), Uluslararası İlişkiler Teorileri, (6.baskı). MKM Yayınları.